

**Uchwała Nr
Rady Gminy Michałowice**

z dnia 2022 r.

w sprawie rozpatrzenia skargi na działanie Wójta Gminy Michałowice.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.) oraz zgodnie z art. 238 i art. 229 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.) Rada Gminy Michałowice uchwala co następuje:

§ 1.

Po rozpatrzeniu skargi z dnia 4 kwietnia 2022r. pięciu pracowników Centrum Usług Wspólnych na działanie Wójta Gminy Michałowice związanej z prowadzonym postępowaniem antymobbingowym w tej jednostce, Rada Gminy uznaje, że postępowanie antymobbingowe było prowadzone w nieprawidłowy sposób, i tym samym skargę uznaje się za zasadną i uwzględnia ją w całości.

§ 2.

Uzasadnienie sposobu rozpatrzenia skargi zawiera załącznik do uchwały.

§ 3.

Zobowiązuje się Przewodniczącą Rady Gminy do poinformowania Skarżących o sposobie rozpatrzenia skargi.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

W dniu 4 kwietnia 2022r. do Biura Rady wpłynęła skarga na działania Wójta Gminy Michałowice w zakresie: nienależytego przeciwdziałania mobbingowi, którego stosowanie zarzucono Dyrektor Centrum Usług Wspólnych Gminy Michałowice; nieinformowania osób, których sprawa dotyczy o przebiegu, przedłużeniu, bądź zakończeniu postępowania wyjaśniającego w przedmiocie złożonej skargi oraz przebiegu postępowania wyjaśniającego w sposób nietransparentny. Skarga złożona została przez pięciu pracowników Centrum Usług Wspólnych Gminy Michałowice (dalej zwanej „CUW”). Z uzasadnienia skargi wynika, że dnia 7 grudnia 2021 r. do Wójta Gminy Michałowice wpłynęła skarga tych samych pięciu osób na działania Dyrektora CUW, które w ocenie skarżących spełniały znamiona mobbingu, o którym mowa w art. 94³ kodeksu pracy (dalej zwanego „KP”). W wyniku odczuwania negatywnych skutków, zarzucanego Dyrektor CUW, mobbingu jeden ze skarżących wypowiedział umowę o pracę. Skarżący podnieśli, że w dniu 14 grudnia 2021r. Wójt Gminy Michałowice zarządzeniem nr 268/2021 wprowadziła Wewnętrzną Procedurę Antymobbingową (dalej zwaną „Procedurą WPA”). Do publikacji zarządzenia doszło w dniu 21 grudnia 2021 r. Dnia 16 grudnia 2021r., Wójt Gminy Michałowice działając na podstawie § 6 Procedury WPA zarządzeniem nr 270/2021 powołała Komisję Antymobbingową działająca przy Wójcie Gminy Michałowice. Publikacja zarządzenia nastąpiła dopiero dnia 29 marca 2022r. Skarżący wskazali, że z uwagi na zbieżny zakres treści skargi oraz wprowadzonych procedur oczekiwali podjęcia działań zmierzających do zaprzestania mobbingu i usunięcia jego skutków.

Dalej, Skarżący podnieśli, że zgodnie z § 6 Procedury PWA zakończenie postępowania winno nastąpić nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia skargi. W uzasadnionych wypadkach Wójt na wniosek Przewodniczącego Komisji może przedłużyć termin rozpatrzenia sprawy, zawiadamiając o tym osoby, których ona dotyczy. Skarżący zwrócili uwagę, że w dniu 8 marca 2022r. Pani Wójt w rozmowie z jedną z osób skarżących oraz w obecności dwóch członków Komisji Antymobbingowej stwierdziła, że w jej ocenie działania Dyrektora CUW nie wyczerpują znamion mobbingu, a jako rozwiązanie problemu zaproponowała zatrudnienie nowej osoby na stanowisku wicedyrektora tej jednostki. Dnia 9 marca 2022r. do pracy wróciła Dyrektor CUW, która od stycznia przebywała na zwolnieniu lekarskim.

Tego samego dnia, tj. 4 kwietnia 2022r., jedna z osób skarżących złożyła dodatkowe informacje dotyczące zdarzeń mających miejsce w CUW. Badanie sytuacji opisanych w treści złożonego pisma stały się przedmiotem prac Komisji Rewizyjnej Gminy Michałowice.

Dnia 6 maja 2022r. do Przewodniczącej Rady Gminy wpłynęło zażalenie wnoszących skargę na działanie Wójta dotyczące postępowania antymobbingowego w ich sprawie. Z treści zażalenia wynika, że dnia 6 kwietnia 2022r., tj. w dniu posiedzenia Komisji Skarg, Wniosków i Petycji która miała przystąpić do rozpatrzenia skargi na Wójta z dnia 4 kwietnia 2022r., skarżący zostali powiadomieni (niektórzy przez sekretarza Gminy Wojciecha Grzeniewskiego, niektórzy przez Zastępcę Wójta Annę Fabisiak) o zakończeniu prac Komisji Antymobbingowej z dniem 5 kwietnia 2022 r. oraz możliwości zapoznania się z wnioskami z prac tej Komisji. Uzupełniając treść skargi z dnia 4 kwietnia 2022r. skarżący wskazali dodatkowo, że skarga na Dyrektora CUW została złożona ustnie w obecności sekretarza Gminy, który sporządził notatki. Skarżącym nigdy nie została przedstawiona pisemna notatka ze spotkania, przy czym wymóg sporządzenia takiej notatki wynika z § 4 ust. 3 Procedury WPA.

Z zażalenia wynika ponadto, że w dniu 8 kwietnia 2022r. członek Komisji Antymobbingowej odmówił okazania protokołu prac Komisji Antymobbingowej składającym skargę na Dyrektora CUW. Jednocześnie przedłożono, wyłącznie do przeczytania na miejscu wyciąg zawierający listę

krótkich wniosków. Punkt 10 wniosków został wykropkowany, tj. pozbawiony treści merytorycznej. Przedstawione skarżącym pismo nie zawierało jednak podpisu Przewodniczącej Komisji. Członek Komisji Antymobbingowej poprosił o podpisanie udostępnionego pisma przez skarżących w pierwszej kolejności. Skarżący podnieśli, że kwestionują treść „wyciągu” o którym mowa powyżej, który ich zdaniem „słyca nieliczne wymienione zachowania Dyrektora CUW i pomija szereg istotnych faktów”. Ponadto, w tym samym dniu skarżącym wręczono „Informację o roszczeniach” opatrzoną podpisem elektronicznym Pani Wójt w dniu 6 kwietnia 2022r., godzinę przed rozpoczęciem prac Komisji Skarg Wniosków i Petycji. Informacja zawierała wskazanie dwóch przepisów prawa bez wyjaśnienia ich znaczenia.

W zażaleniu została zawarta również informacja o dokonanych przez Wójta Gminy Michałowice zawiadomieniu Prokuratury o podejrzeniu popełnienia Przystępstwa z art. 218 § 1a kodeksu karnego (dalej zwanego „KK”). Rada Gminy poinformowana została również o tym, że adwokat Mikołaj Ostrowski, członek Komisji Antymobbingowej, posiada dokumentację Komisji Antymobbingowej i odmawia przekazania jej Prokuraturze zastępując się tajemnicą adwokacką. W międzyczasie wypowiedzenia o pracę złożyły pozostałych czterech skarżących.

W trakcie swoich prac Rada Gminy trzykrotnie zwróciła się do Wójta Gminy Michałowice o udzielenie wyjaśnień, w tym o odpowiedź na zadane pytania. Dodatkowo, Rada Gminy zwróciła się do Wójta o zlecenie sporządzenia opinii prawnej dotyczącej wykładni art. 304 kodeksu postępowania karego, tj. obowiązku powiadomienia organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa ściganego z urzędu. We wniosku Przewodnicząca przykładowo wskazała art. 268, 269a, 271, 224, 231 KK jako przepisy kodeksu karnego, które potencjalnie mogły zostać w niniejszej sprawie przedmiotem zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Celem opinii było uzyskanie informacji czy w tej sprawie istnieje podejrzenie popełnienia przestępstwa, jakiego konkretnie przestępstwa oraz czy w związku z podjętymi informacjami na Radzie Gminy ciąży obowiązek upoważnienia Wójta lub innej osoby do zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa właściwych organów ścigania.

Rozpatrując skargę na działania Wójta Gminy Michałowice, Rada Gminy podnosi co następuje:

- I. W pierwszej kolejności Rada Gminy krótko odniesie się do opinii prawnej dotyczącej obowiązku zawiadomienia organów ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Opinia sporządzona została przez kancelarię OWIW Ostrowski Wołyńiec i Wspólnicy spółka komandytowa. Zgodnie z opinią i dokonaną w niej analizą „wnioski wskazują na niewyczerpanie znamion przestępstwa, niezasadnym byłoby kierowanie zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa. Złożenie zawiadomienia w tych realiach naraziłoby na zarzut bezprawnego wykorzystania instytucji zawiadomienia o przestępstwie”. Opinia zawiera wykładnię prawną art. 270, 271, 272, 273 oraz 231 KK. Oznacza to, że w opinii nie zawarto wskazanych we wniosku innych przepisów kodeksu karnego, tj. dotyczących przestępstw przeciwko ochronie informacji oraz wywieraniu wpływu na czynności urzędowe. Opinia nie zawiera również analizy art. 218 § 1a KK (tj. naruszenia praw pracowniczych), na podstawie którego Wójt dokonała zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Opinia prawna w zakresie omówienia przesłanek warunkujących powstanie obowiązku zawiadomienia organów ścigania ograniczyła się do wskazania, że obowiązek musi być realizowany z ostrożnością oraz należy liczyć się z tym, że zawiadomienie, które nie jest realizacją obowiązku, może zostać uznane za bezprawne. Autor opinii wskazał, że w tej sprawie nie zostały wyczerpane znamiona przestępstw, zatem złożenie zawiadomienia w tej sprawie naraziłoby na zarzut bezprawnego wykorzystania instytucji zawiadomienia o przestępstwie (powinno być o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, gdyż ocena czy zostało popełnione przestępstwo należy do organów ścigania, na co wskazuje brzmienie art. 304 kk). Wniosek o sporządzenie opinii złożony został dnia 12 kwietnia, dnia 13 kwietnia sporządzono opinię, która została

przekazana Radzie Gminy dnia 14 kwietnia 2022 r. Kontynuowanie tego wątku stało się bezprzedmiotowe w obliczu złożenia do Prokuratury w Pruszkowie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 218 § 1a KK, czyli wbrew wnioskowi płynącemu z opinii prawnej.

- II. Udzielając odpowiedzi na postawione przez Radę Gminy pytania, Wójt Gminy Michałowice dwukrotnie podniosła argument, że Rada Gminy nie powinna zajmować się przedmiotową sprawą. W uzasadnieniu swojego stanowiska przywołała treść art. 227 kodeksu postępowania administracyjnego (dalej zwanego „KPA”) wskazując, że przedmiotem skargi może być w szczególności zaniedbanie lub nienależyte wykonanie zadań przez właściwe organy albo przez ich pracowników, naruszenie praworządności lub interesów skarżących, a także przewlekłe lub biurokratyczne załatwianie spraw. Podkreśliła przy tym, że skarga winna dotyczyć przede wszystkim zarzutów dotyczących funkcjonowania organu w zakresie stosunków administracyjnoprawnych (w szerokim pojęciu), natomiast przedmiotem skargi nie mogą być sprawy pomiędzy Gminą jako pracodawcą a pracownikiem. Wójt zwróciła uwagę na rozdzielanie działania w ramach sfery imperium (działania jako organ administracyjny) od działań dominium (w sferze min. stosunków prawno-pracowniczych).

Rada Gminy nie podziela stanowiska Wójta Gminy Michałowice w tym zakresie.

Konstytucja gwarantuje każdemu prawo złożenia skargi do organów jednostki samorządu terytorialnego. Skarga oznacza wypowiedź, w której obywatel wyraża swoje niezadowolenie. To pismo oskarżające kogoś lub zawierające prośbę o rozpatrzenie jakichś krzywdzących okoliczności (słownik języka polskiego). Zgodnie z brzmieniem art. 227 KPA przedmiotem skargi może być w szczególności zaniedbanie lub nienależyte wykonanie zadań przez właściwe organy albo przez ich pracowników, naruszenie praworządności lub interesów skarżących, a także przewlekłe lub biurokratyczne załatwianie spraw. „Zaniedbanie lub nienależyte wykonanie” można interpretować jako wszelkie nieprawidłowości, które mogą oznaczać zarówno bierną postawę i lekceważenie obowiązków przez organ lub urzędników, jak też brak woli podejmowania decyzji. „Naruszenie praworządności” powinno być interpretowane w kontekście zasady państwa demokratycznego (art. 2 Konstytucji – Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej”). „Interes społeczny” może oznaczać interes prawny lub faktyczny. Znaczenie „interesu społecznego” można określić na tle danego stanu faktycznego (tak: Karpiniuk Mirosław, Krzykowski Przemysław, Skóra Agnieszka „Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz”). W orzecznictwie sądowym i doktrynie prawniczej podnosi się, że przedmiotem skargi może być: 1) każda negatywna ocena działalności podmiotu powołanego do wykonywania zadań państwa lub innego podmiotu, np. organizacji społecznej, któremu zlecono zadania z zakresu administracji publicznej, oraz ich pracowników i funkcjonariuszy; 2) niezadowolenie wynikające z błędnego lub nieprawidłowego działania organu w ocenie osoby składającej pismo; 3) ocena zgodności postępowania urzędników z przepisami o charakterze instrukcyjnym z zakresu wewnętrznej sfery administracji; 4) już podjęte działanie organu, ewentualnie wskazanie braku takiego działania, mające na celu zwrócenie uwagi właściwym organom na wszelkie nieprawidłowości powstałe w wyniku takiego działania lub zaniechania (Matan Andrzej (red.), System Prawa Administracyjnego Procesowego. Tom IV. Postępowania autonomiczne i szczególne. Postępowania niejurysdykcyjne, pk. 4.1.1., Bursztynowicz Michał, Sługocka Martyna „Postępowanie administracyjne dla jednostek samorządu terytorialnego. Komentarz”). Postępowanie skargowe nie ogranicza się do kontroli prawidłowości decyzji wydawanych przez organy (Marek Przybysz. Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz aktualizowany).

Podważenie przez Wójta Gminy Michałowice prawa pracowników CUW do złożenia skargi do Rady Gminy na działanie Wójta Gminy Michałowice należy uznać za całkowicie nieuprawnione i nie znajdujące uzasadnienia w brzmieniu art. 227 KPA, na co wskazują następujące argumenty:

1. Już na wstępie należy zaznaczyć, że wyliczenie zakresu przedmiotowego skargi ujęte w tym zapisie jest wyliczeniem tylko przykładowym o czym świadczy użyty w nim zwrot „**w szczególności**”. Oznacza to, że przedmiot skargi nie został ściśle zdefiniowany przez przepisy i może być szeroki. Rada Gminy zwraca uwagę, że przedmiotem skargi, co wynika bezpośrednio z zapisu art. 227 KPA, może być naruszenie praworządności. Praworządność, nie została obwarowana żadnymi ograniczeniami (warunkami) w tym przepisie, co oznacza, że pojęcie praworządności należy wyklądać szeroko. Praworządny jest samorząd, w którym normy prawne przestrzegane są powszechnie. Nie ma tu mowy o normach prawnych ze sfery dominium czy imperium. Praworządność i ich przestrzeganie dotyczy wszystkich norm prawnych, niezależnie od tego jakiego stosunku prawnego i jakiej sfery dotyczą. Naruszenie praworządności oznacza podejmowanie działań sprzecznych z przepisami lub ich rażące naruszenie (Matan Andrzej (red.), System Prawa Administracyjnego Procesowego. Tom IV. Postępowania autonomiczne i szczególne. Postępowania niejurysdykcyjne, pkt. 4.1.1). Naruszenie praworządności to uchybienia przepisom prawa, niekoniecznie związanych z jakimkolwiek postępowaniem administracyjnym. W najprostszym ujęciu praworządność działania organów Gminy należy rozumieć jako podejmowanie działań, które są zgodne z obowiązującym prawem, czyli na podstawie i w granicach prawa oraz niepodjęcie działań, które z prawem są niezgodne.
2. Stosownie do art. 18a ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym rada gminy kontroluje działalność wójta, gminnych jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych. Za przedmiot kontroli wójta gminy uważa się w szczególności: a) sposób opracowania i jakość projektów uchwał rady (pod kątem, który trudno wychwycić innym komisjom, np. przygotowania projektów z odpowiednim wyprzedzeniem, częstotliwości ingerencji wojewody rozstrzygnięciami nadzorczymi itp.); b) sposób wykonywania uchwał, w tym przekazywanie ich do publicznej wiadomości, przestrzeganie wyznaczonych przez radę terminów wykonania, składanie sprawozdań itp.; c) realizację inwestycji, obrót mieniem komunalnym i jego ochronę, jakość usług świadczonych na rzecz gminy przez różne podmioty, wypełnianie funkcji nadzoru wobec jednostek gospodarki pozabudżetowej; c) stan i sposób wykonania budżetu gminy, w tym głównie przestrzeganie zasad gospodarki finansowej oraz zasad prowadzenia rachunkowości; d) **sposób wykonywania funkcji pracodawcy wobec kierowników gminnych jednostek organizacyjnych**; e) stopień i sposób wykonywania zadań zleconych (B. Kumorek, Komisja rewizyjna i kontrola wewnętrzna w gminie, Poznań-Zielona Góra 1996, s. 115-116). CUW jest gminną jednostką organizacyjną, a podejrzenie stosowania mobbingu dotyczy kierownika tej jednostki.
3. Skarga może zatem dotyczyć wszelkich kwestii związanych z przestrzeganiem przez Wójta obowiązującego prawa, w szczególności gdy naruszenie określonych obowiązków ustawowych narazić może Gminę na szkodę, Rada Gminy ma prawo i jednocześnie obowiązek taką skargę rozpoznać. Zgodnie z art. 229 pkt 3 KPA jeżeli przepisy szczególne nie określają innych organów właściwych do rozpatrzenia skarg, organem właściwym do rozpatrzenia skargi dotyczącej zadań lub działalności wójta i kierowników gminnych jednostek organizacyjnych jest rada gminy. Ustawą z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz. U. 2018, poz. 130) powołano obok komisji rewizyjnej drugą obowiązkową komisję skarg, wniosków i petycji. Komisja ta nie jest uprawniona do samodzielnego odpowiadania na skargi a jedynie do jej przyjęcia, rozpatrzenia i przygotowania propozycji odpowiedzi. Komisja skarg, wniosków i petycji nie jest organem rady gminy a jedynie narzędziem przy pomocy którego rada gminy wykonuje swoje uprawnienia kontrolne. Nie ulega wątpliwości, że pojęcie kontroli obejmuje całość działalności wójta i gminnych jednostek organizacyjnych. Cechą odróżniającą od innych komisji (w tym komisji rewizyjnej) jest jej bezpośredni i ścisły związek z zakresem i treścią środków zaskarżenia, które do

niej wpłynęły. Niezależnie od kolizji, jaka może powstać między komisjami: rewizyjną i skarg, wniosków i petycji, końcowym etapem rozstrzygnięcia danej sprawy będzie podjęcie uchwały przez radę gminy (Ustawa o samorządzie gminnym Komentarz, wyd. III red. Dolnicki Bogdan).

W tym miejscu Rada Gminy zwraca uwagę, że do pracy w tej sprawie zaproszeni zostali wszyscy radni Gminy Michałowice. To pierwsza tego typu sprawa, która trafiła do niniejszej Rady Gminy, a zarzuty były poważne. Każdy radny, na etapie rozstrzygania sprawy i wypracowania projektu rozwiązania miał zapewnioną możliwość aktywnego uczestnictwa w postępowaniu.

W tym miejscu Rada Gminy podnosi, że równoległe do pracy w tej sprawie Komisja Rewizyjna badała sprawę w innym zakresie, aczkolwiek również dotyczącym prawa pracy i procedur wewnętrznych urzędu gminy. W tym drugim postępowaniu Wójt nie podnosiła argumentu, że przedmiot kontroli wychodzi poza kompetencje Rady Gminy z powołaniem się na argument „wkraczanie w sferę dominium zamiast imperium”. Taka postawa wskazuje na brak konsekwentnego działania po stronie Wójta Gminy Michałowice. Komisja rewizyjna nie jest odrębnym od rady gminy organem. Podobnie jak komisja skarg, wniosków i petycji.

Z uwagi na powyższe argumenty zarówno dotyczące treści art. 227 KPA i innych wymienionych powyżej przepisów prawa oraz ze względu na okoliczność, że to Rada Gminy podejmuje decyzję co do sposobu rozstrzygnięcia niniejszej sprawy (a nie sama Komisja) zarzut Wójta o braku kompetencji do zajęcia się tą sprawą Rada Gminy uznała za chybiony.

Rada Gminy uznaje, że jej obowiązkiem jako organu kontrolującego działania Wójta jest pełne rozpatrzenie skargi dotyczącej przestrzegania przez Urząd Gminy Michałowice (który reprezentowany i kierowany jest przez Wójta Gminy Michałowice) wszystkich przepisów prawa, zarówno dotyczących prawa prywatnego jak i publicznego. Powyższe oznacza, że przedmiotem kontroli mogą być również przepisy prawa pracy, w tym art. 94³ KP. Zgodnie z ww. przepisem pracodawca zobowiązany jest do zapobieganiu mobbingowi. Rada Gminy ma zatem w pełni prawo kontrolować (a w zasadzie ma taki obowiązek) czy Wójt Gminy Michałowice wdrożył w odpowiednim czasie procedury oraz czy wdrożone przez Wójta procedury i środki zabezpieczające przed mobbingiem są realne i efektywne i zapobiegają ryzyku odpowiedzialności Gminy Michałowice wobec pracowników na podstawie art. 94³ §1 KP. Rozwinięcie powyższego obowiązku występuje w orzecznictwie sądowym, w tym wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 sierpnia 2011r., (sygn. akt I PK 35/11). Działania antymobbingowe pracodawcy powinny być realne, efektywne, a obowiązki pracodawcy rozciągają się na **szkolenie pracowników, informowanie o niebezpieczeństwie i konsekwencjach mobbingu oraz stosowanie procedur**, które umożliwiają wykrycie i zakończenie tego zjawiska. **Nieprzestrzeganie art. 943 KP przez Urząd Gminy Michałowice jako pracodawcę skutkować może ryzykiem zasądzenia od Gminy Michałowice zadośćuczynienia na rzecz poszkodowanych pracowników, co z kolei naraża na uszczerbek budżet Gminy oraz jej wizerunek.**

- III. Rozpatrując merytorycznie skargę Rada Gminy nie może odnieść się do niektórych stwierdzeń skarżących z uwagi na odmowę dostępu do dokumentacji postępowania antymobbingowego. Odmowa udzielenia wyjaśnień lub odpowiedzi na określone pytania stanowi naruszenie obowiązków Wójta w stosunku do Rady Gminy, która zgodnie z art. 18a ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym kontroluje jego działalność. Odmowa wyjaśnień powinna w takim przypadku być interpretowana na niekorzyść Wójta w tym sensie, że odmowa ta powoduje, że Rada Gminy dokonując oceny zasadności skargi opiera się na pozostałym zebranych materiale dowodowym, w tym twierdzeniach skarżących. Jednakże samą odmowę pełnej współpracy z Komisją Skarg Wniosków i Petycji (odpowiedzi na pytania nr 25, 26 z pisma Przewodniczącej Komisji z dnia 13 kwietnia 2022r.) Rada Gminy uznaje za rażące naruszenie prawa przez Wójta Gminy Michałowice. Powyższe dotyczy w szczególności odmowy przekazania Komisji Skarg,

Wniosków i Petycji określonych dokumentów z powołaniem się na tajemnicę adwokacką. Argument ten jest typowym argumentum ad absurdum.

Rada Gminy nie kwestionuje potrzeby dochowania tajemnicy adwokackiej przez osoby wykonujące usługi prawne dla Gminy Michałowice. Tajemnica adwokacka chroni adwokata oraz mocodawcę przed żądaniem przekazania określonych informacji stanowiących przedmiot tej tajemnicy. Rada Gminy nie żąda jednak żadnych dokumentów ani informacji od adwokata reprezentującego Gminę. Rada Gminy domagała się udostępnienia dokumentów od Wójta Gminy Michałowice, który jest gospodarzem tych dokumentów, a Rada sprawując nad Wójtem kontrolę, o której mowa powyżej w uzasadnieniu, ma prawo dokumenty te przeglądać i się z nimi zapoznać. Dokumenty powyższe (protokoły prac Komisji Antymobbingowej) nie są bowiem własnością adwokata, ale Urzędu Gminy i tu powinny być przechowywane. Nie ma żadnych przesłanek, aby protokoły te znajdowały się poza Urzędem Gminy. Wyniesienie protokołów Komisji poza siedzibę Urzędu Gminy i powierzenie ich adwokatowi (jednocześnie niesporządzenie choćby jej odpisów w celu przechowania w Urzędzie Gminy) stanowi wybieg prawny, który ma uniemożliwić Radzie Gminy sprawowanie swojej funkcji kontrolnej wobec działań Wójta i stanowi nadużycie prawa. Taki zabieg mógłby spowodować, że jakiegokolwiek działanie kontrolne lub nawet nadzorcze ze strony organu państwowego (np. Regionalna Izba Obrachunkowa, Najwyższa Izba Kontroli, Państwowa Inspekcja Pracy) lub ze strony uprawnionych do tego organów lub osób (rada gminy za pośrednictwem powołanej komisji rewizyjnej lub innej komisji, mieszkańców na podstawie przepisów o dostępie do informacji publicznej) byłyby niemożliwe, bo dokumenty „wyniósł Mecenas”. Należy wskazać, że tajemnicę adwokacką należy zachować wobec osób trzecich. Rada Gminy nie jest osobą trzecią wobec Gminy Michałowice, która jest zleceniodawcą profesjonalnego pełnomocnika. Wójt i Rada Gminy są równorzędnymi organami Gminy Michałowice, choć mającymi całkiem inne kompetencje i obowiązki. Powoływanie się na taki argument przez Wójta Gminy Michałowice jest nie tylko niedopuszczalne, niezgodne z prawem ale też głęboko nieetyczne. Stanowi też rażąco negatywny przejaw stosunku Wójta Gminy Michałowice do działań kontrolnych Rady Gminy i powołanych komisji.

Zgodnie z § 19 Zasad Etyki Adwokackiej adwokat zobowiązany jest zachować w tajemnicy oraz zabezpieczyć przed ujawnieniem lub niepożądanym wykorzystaniem wszystko, o czym dowiedział się w związku z wykonywaniem obowiązków zawodowych. Zachowanie tajemnicy zawodowej, w tym adwokackiej, ma na celu uchronienie klienta (Gminy) przed ujawnieniem informacji na zewnątrz, które mogą jej zaszkodzić. Rada Gminy jest jednak organem Gminy, tak samo jak Wójt. Umowa o świadczenie usług została podpisana z Wójtem, który działał nie w imieniu własnym tylko jako przedstawiciel reprezentujący Gminę Michałowice. To tak, jakby radca prawny obsługujący spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością współpracując z zarządem uniemożliwił dostęp do dokumentacji spółki jej własnej radzie nadzorczej. Albo idąc dalej, współpracując z Prezesem Zarządu utajnił dokumenty przed innym członkiem Zarządu.

Rada Gminy domagała się wglądu w dokumentację, która stanowi własność Gminy Michałowice w sprawie postępowania antymobbingowego prowadzonego w Urzędzie Gminy i dotyczącym kierownika jednostki organizacyjnej samorządu terytorialnego. Adwokat został powołany w skład wewnętrznej komisji antymobbingowej do zbadania wewnętrznej sprawy zgłoszonej przez pracowników CUW. Informacje miały być przekazane innym wewnętrznym organom Gminy Michałowice. W formułowanym przez Urząd uzasadnieniu brak jest jednak konsekwencji. Jeżeli adwokat podczas wykonywania obowiązków dowiedział się o informacjach, które należało zachować w tajemnicy adwokackiej, z której nikt poza sądem nie może go zwolnić, to nie powinny być ujawnione także Wójtowi, co jednak miało miejsce. Wójt

nie był bowiem członkiem Komisji Antymobbingowej. Potwierdzają to wprost wyjaśnienia składane przez samego Wójta oraz treść zarządzenia Wójta o powołaniu Komisji Antymobbingowej. Jeżeli Wójt jako organ Gminy, który nie uczestniczył w posiedzeniach Komisji Antymobbingowej mógł zapoznać się z materiałem zebrany przez tą komisję, a przynajmniej z treścią Wniosków Komisji Antymobbingowej, to również Rada Gminy miała do tego prawo. Zgodnie bowiem z art. 11a pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym organami gminy są: rada gminy oraz wójt.

- IV. Rozstrzygając zastrzeżenia skarżących dotyczące przeprowadzonej procedury antymobbingowej, w zakresie w jakim było to możliwe z uwagi na odmowę dostępu do dokumentów, Rada Gminy poczyniła następujące ustalenia:

A. Co do zarzutu nienależytego przeciwdziałania mobbingowi

Na podstawie art. 94³ KP podmiotem odpowiedzialnym za wystąpienie w zakładzie pracy mobbingu jest wyłącznie pracodawca. Pracodawca może uwolnić się od odpowiedzialności wykazując iż podjął realne działania mające na celu przeciwdziałanie wystąpieniu mobbingu. Jeżeli zatem pracodawca wykaże się dostateczną ilością działań z zakresu prewencji antymobbingowej, to do odpowiedzialności za to zjawisko będzie pociągnięty jedynie jego sprawca. Działania z zakresu prewencji jakie może podjąć pracodawca to szkolenia pracowników informując o niebezpieczeństwie i konsekwencjach czy stosowanie procedur pomagających wykrycie i usunięcie skutków mobbingu. Pracodawca może w tym celu używać środków organizacyjnych, prewencyjnych, a gdy są nieskuteczne również środków przewidzianych w kodeksie pracy. Obowiązek przeciwdziałania mobbingowi ma charakter zobowiązaniowy i jest zobowiązaniem starannego działania. Pracodawca nie może odpowiadać za rezultat, który nie zależy od pracodawcy. Należyta staranność to obiektywny standard zaangażowania i dbałości. Kluczowym zagadnieniem działań antymobbingowych podjętych przez Gminę jest słowo „prewencja”. Oznacza ono zapobieganie. Przepis art. 943 KP wprowadzony został ustawą zmieniającą w 2003r. i obowiązuje od 1 stycznia 2004r. Od tego dnia pracodawca zobowiązany jest przeciwdziałać mobbingowi. Sąd Najwyższy w orzecznictwie wskazał na sposoby realizacji tego obowiązku.

Niezaprzeczalnym faktem jest, że Procedura WPA została wprowadzona w Urzędzie Gminy zarządzeniem Wójta dnia 14 grudnia 2021r. Dość późno biorąc pod uwagę od kiedy obowiązek został ustanowiony przepisami prawa. Nie da się również zaprzeczyć, że procedura wprowadzona została po zgłoszeniu podejrzenia popełnienia mobbingu. Zatem trudno mówić tu o prewencji. Okoliczności te stanowią dowód, że Urząd nie posiadał takich procedur wcześniej i nie podejmował prewencji przed takimi zdarzeniami przed złożeniem przez skarżących skargi na stosowany mobbing.

Ponadto, podmiotami odpowiedzialnymi w Urzędzie za wprowadzenie procedur i zgodność obowiązujących w Urzędzie zapisów procedur z wymogami prawnymi odpowiadają Sekretarz Gminy, a w zakresie prawa pracy również kierownik działu zajmującego się sprawami z zakresu prawa pracy. Sekretarzami byli: Pani Anna Fabisiak a obecnie Pan Wojciech Grzeniewski. Pani Dorota Chalimoniuk zajmuje stanowisko ds. Kadrowo – Administracyjnych i BHP. Do obowiązków Sekretarza należy opracowywanie projektów statutów, regulaminów, instrukcji, zarządzeń, okólników z zakresu działania Urzędu, nadzór nad przygotowaniem zarządzeń Wójta. Osoba zajmująca stanowisko ds. Kadrowo – Administracyjnych i BHP odpowiedzialna jest za przygotowanie i organizację szkoleń. Wykonując swoje obowiązki musi wykazać się znajomością przepisów prawa pracy. Istotną w tej sprawie jest również informacja, że Sekretarz Gminy sprawuje bezpośredni nadzór nad stanowiskiem ds. Kadrowo-Administracyjnym i BHP.

Wszystkie wyżej wymienione osoby weszły w skład komisji badającej mobbing w CUW. Jak wynika z informacji Komisja nie potwierdziła, że do mobbingu doszło. W związku z okolicznością, że osoby te były zobowiązane do wprowadzenia odpowiednich procedur mających zapobiec mobbingowi a tego nie uczyniły, w ich interesie leżało, aby zaistnienie mobbingu w miejscu pracy się nie potwierdziło. Zaniedbanie wprowadzenia procedur zapobiegających mobbingowi nosi mniejszą szkodliwość, gdy do mobbingu nie doszło, niż gdyby mobbing został potwierdzony. Powyższe stanowi konflikt interesu, o którym mowa w § 6 pkt. 4 Procedury WPA. Z uwagi na tę okoliczność pojawia się wątpliwość, czy te osoby w ogóle winny zajmować się badaniem sprawy mobbingu w Urzędzie Gminy Michałowice. Na marginesie podnieść należy, że osoby powołane do komisji nie posiadają doświadczenia w sprawach mobbingowych, co wynika wprost z odpowiedzi udzielonej przez Wójta w piśmie z dnia 14 września 2022 r. Brak jest zatem uzasadnienia w powołaniu tych właśnie osób do zbadania przedmiotowej sprawy. Przy czym podkreślenia wymaga fakt, że w tym przypadku chodzi o doświadczenie a nie wykształcenie. Dodatkowo, w przypadku Pana Wojciecha Grzeniewskiego oraz Pani Doroty Chalimoniuk powszechnie wiadomo, że są to długoletni pracownicy Urzędu Gminy, a w Gminie Michałowice, właściwie w CUW jest to pierwszy przypadek mobbingu w pracy. Powyższe potwierdza brak posiadania doświadczenia zawodowego w tym zakresie.

Ponadto, zgodnie z wprowadzoną w Urzędzie procedurą antymobbingową, postępowanie winno być prowadzone przy zachowaniu zasady bezstronności. W tym miejscu należy wspomnieć, że do komisji powołani zostali urzędnicy sprawujący wysokie stanowiska: Zastępca Wójta, Sekretarz Gminy oraz pracownik zajmujący samodzielne stanowisko podległe bezpośrednio Sekretarzowi Gminy. Skarga dotyczy również osoby, która zajmuje wysokie stanowisko tj. stanowisko dyrektora gminnej jednostki organizacyjnej podległej Wójtowi. Skargę złożyli szeregowi pracownicy nie pełniący funkcji kierowniczych w CUW. Do komisji nie został powołany nikt, kto mógłby zostać uznany za osobę odpowiadającą stanowisku pracy zbliżonym do pracowników CUW, którzy skargę złożyli. Nikt z członków komisji nie był szeregowym pracownikiem do którego zaufanie mieliby sami skarżący (tzw. Przedstawiciel pracowników).

Obecność w komisji prawnika jest swobodną decyzją Wójta, która przyjęła takie brzmienie Procedury WPA. Żaden przepis prawa nie wymaga obecności w komisji profesjonalnego prawnika. Jednakże w niniejszej sytuacji obecność adwokata w komisji stanowić ma uzasadnienie dla nieudostępnienia dokumentacji zgromadzonej przez Komisję Antymobbingową w tej sprawie Radzie Gminy. Oznacza to, że może potencjalnie być uzasadnieniem w każdej podobnej sytuacji. Jak wskazano powyżej, stanowi to obejście przepisów stanowiących prawo Rady Gminy do kontroli działalności Wójta.

Na marginesie Rada Gminy wskazuje, że w działaniach Wójta zmierzających do przeciwdziałania mobbingowi podejmowane na skutek wprowadzenia Procedury WPA dopatruje się nieprawidłowości. Z udzielonych przez Wójta dnia 14 września 2022r. wyjaśnień wynika, że szkolenie antymobbingowe w CUW odbyło się w dniach 10,11,23,25 lutego oraz 2 marca 2022r., czyli podczas nieobecności w pracy pracownika podejrzanego o stosowanie mobbingu w pracy. Wydaje się, że w takich okolicznościach zwłaszcza pracownik podejrzan o stosowanie mobbingu winien być poddany odpowiedniemu przeszkoleniu.

Reasumując, brak obowiązywania procedury antymobbingowej w Urzędzie Gminy i jednostkach organizacyjnych podległych Gminie stanowi uchybienie obowiązku pracodawcy wobec pracownika. Takiej procedury nie posiadała nie tylko Gmina ale również samodzielna jednostka organizacyjna CUW. Bezspornym jest, że procedura wprowadzona została dopiero

po uprzednim zgłoszeniu podejrzenia dopuszczenia się mobbingu wobec pięciu pracowników CUW. Wynika to wprost z wyjaśnień Wójt, która podniosła w piśmie z dnia 4 maja 2022r., że procedura została wprowadzona już w 7 dni od zawiadomienia o mobbingu. Dodatkowo poważne zastrzeżenia budzi skład powołanej Komisji, który z definicji nie gwarantuje bezstronności (osoby zajmujące stanowisko kierownicze w Urzędzie Gminy) oraz brak osób wskazanych przez pracowników mających zaufanie w gronie pracowników Urzędu (tzw. Przedstawiciel pracowników). Wobec powyższego należy podnieść, że w tej sprawie zarówno Dyrektor CUW jak i Wójt Gminy Michałowice zaniedbali obowiązek przeciwdziałania mobbingowi. Prowadzi to do wniosku, że oba te podmioty nienależycie przeciwdziałały mobbingowi i nie wykonały obowiązków wskazanych w kodeksie pracy w sposób realny i z zachowaniem należytej staranności.

B. co do zarzutu nieinformowania osób których sprawa dotyczy o przebiegu, przedłużeniu bądź zakończeniu postępowania wyjaśniającego złożonej skargi.

Skarżący podnieśli zarzut nieinformowania osób, których sprawa dotyczy o przebiegu, przedłużeniu bądź zakończeniu postępowania wyjaśniającego złożonej skargi. W tym zakresie należy zwrócić uwagę na kilka aspektów.

Sprawa antymobbingowa, którą aktualnie bada Rada Gminy, została zainicjowana przez pięć osób, które uznały, że były mobbingowane przez dyrektora CUW. Stronami tego postępowania są zatem osoby, które twierdzą że są poszkodowane i osoba wskazana jako sprawca. Przedmiotem postępowania antymobbingowego było ustalenie czy doszło do mobbingu w relacjach pomiędzy wymienionymi w skardze podmiotami. Z wyjaśnień, jakich udzieliła Wójt dnia 14 września 2022 r. wynika, że osobom które złożyły skargę na Dyrektora CUW został nadany status świadków. Osoby te nie były traktowane jako „osoby, których dotyczy postępowanie” w rozumieniu § 6 pkt 20 Procedury WPA. Świadkiem może być ktoś, kto składa zeznania dotyczące sytuacji mobbingu, które dostrzegął wobec innych osób. Świadcami w tej sprawie, były niewątpliwie osoby, o których Wójt wspomniała w odpowiedzi z dnia 4 maja 2022 r., tj. osoby niebędące pracownikami CUW, byli pracownicy CUW, dyrektorzy szkół i przedszkoli oraz pracownicy CUW nieobjęci skargą. W przesłuchaniu przed Komisją Antymobbingową skarżący pracownik (inicjator postępowania, które dotyczy go bezpośrednio) nie może być traktowany jako świadek, jest bowiem stroną postępowania, który w procedurze powinien mieć zagwarantowane określone prawa. Prawa (uprawnienia) osoby pokrzywdzonej i sprawcy muszą być odpowiednio respektowane. Inaczej postępowanie nie gwarantuje równości stron, a jest to sprzeczne z zasadami prawa oraz samą Procedurą WPA. A zatem nie można zgodzić się ze stanowiskiem Wójta, że pracownicy, którzy zgłosili mobbing stosowany wobec nich samych są świadkami w sprawie, nie zaś stronami, których to postępowanie dotyczy.

W dniu 23 marca 2022r. Komisja Antymobbingowa poinformowała pracownika podejrzanego o stosowanie mobbingu o przedłużeniu prac komisji i o planowanym zakończeniu tych prac. Takiej informacji nie udzielono pozostałym stronom postępowania. Skarżący powiadomieni zostali dopiero w dniu 6 kwietnia 2022r., kiedy prace Komisji Antymobbingowej zostały już zakończone. Brak konsekwencji działania Komisji budzi wątpliwości co do równego traktowania stron. Taki sposób poprowadzenia postępowania nie mieści się w granicach zasady bezstronności postępowania ani należytej staranności. Bezsprzecznym jest bowiem, że tylko jedna spośród 6 osób, których sprawa bezpośrednio dotyczyła powiadomiona została, że postępowanie Komisji ulega przedłużeniu.

Zarzut nieinformowania osób, których sprawa dotyczy o przebiegu i przedłużeniu postępowania wyjaśniającego należy uznać za uzasadniony.

C. co do zarzutu braku transparentności postępowania wyjaśniającego

Jako ostatni zarzut podniesiono brak transparentności postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez Komisję Antymobbingową. Transparentność oznacza jasność i przejrzystość zarówno reguł jak i ich stosowania. Obowiązek przestrzegania procedur ma wprowadzać przejrzystość, jasność, zrozumienie działań i konsekwencji tych działań dla wszystkich, którzy w danym postępowaniu wyjaśniającym uczestniczą. Wskazane wyżej wątpliwości przesądzają o tym, że w trakcie postępowania doszło do wielu nieprawidłowości, działań pozbawionych spójności, nierównego traktowania stron postępowania. Powyższe uzasadnia zarzut braku transparentności postępowania, a tym samym uznanie skargi za zasadną również w tym zakresie.

W tym miejscu należy wskazać na kwestie niespójne i niezrozumiałe, a zatem nieprzejrzyste, które dotychczas nie zostały podniesione.

1. Wójt powołała komisję do zbadania sprawy mobbingu w CUW jednakże z decyzją o podjęciu działań, o których mówi § 7 Procedury WPA wstrzymuje się do czasu rozstrzygnięcia przez Prokuraturę czy doszło do naruszenia praw pracowniczych czy też nie. Postępowanie antymobbingowe powinno być niezależnym postępowaniem, którego wyniki powinny posłużyć podjęciu niezależnej decyzji pracodawcy, czyli w tej sprawie Wójta. Inny wniosek jest nielogiczny. Procedura WPA przyznaje Wójtowi prawo do podjęcia określonych działań (§ 7 Procedury WPA). Te uprawnienia nie są obwarowane warunkiem uzyskania potwierdzenia lub zaprzeczenia przez zewnętrzne organy jakimi mogą być prokuratura czy sąd. Jeżeli Wójt uzależnia podjęcie decyzji w sprawie od rozstrzygnięcia przez organy zewnętrzne (prokuratura) a taki wniosek wynika z wyjaśnień Wójta, to postawa Wójta podważa zasadność wprowadzania Procedury antymobbingowej w ogóle oraz oznacza brak zaufania do członków komisji i wyników jej prac.
2. Powyższa wątpliwość pojawia się również w kontekście podwyższenia wynagrodzenia za pracę pracownikowi podejrzanemu o stosowanie mobbingu w miejscu pracy. Podwyższone wynagrodzenie obowiązuje już od dnia 1 kwietnia 2022 r. czyli przed przedłożeniem Wójtowi wniosków końcowych Komisji antymobbingowej. Wprawdzie WPA nie wprowadza zakazu podwyższania wynagrodzenia osobom podejrzanym o stosowanie mobbingu, to jednak działanie takie stoi w sprzeczności z logiką, która nakazuje powstrzymać się z takimi działaniami do czasu rozstrzygnięcia skargi. Mobbing jest poważnym zarzutem, który godzi nie tylko w prawa pracownicze, ale w godność człowieka w ogóle. Postępowanie takie (podwyższenie wynagrodzenia) poddaje w wątpliwość cel prowadzenia postępowania antymobbingowego oraz zawiadomienia Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Podważa również zaufanie do samego Wójta, który podejmuje sprzeczne ze sobą działania.
3. Z wyjaśnień złożonych przez Wójta w dniu 30 maja 2022r. wynika, że wobec ewentualnego sprawcy nie można zastosować kar, do których odnosi się § 7 pkt 1 Procedury WPA Antymobbingowej, tj. kar o których mowa w kodeksie pracy. Zgodnie bowiem z przepisem art. 109 § 1 kodeksu pracy, kary te nie mogą zostać zastosowane po upływie 3 miesięcy od dopuszczenia się naruszenia. Na bieg tego terminu nie ma wpływu okoliczność kiedy pracodawca dowiedział się o naruszeniu (pkt 5 wyjaśnień Wójta). Biorąc pod uwagę, że postępowanie komisji może być prowadzone powyżej 3 miesięcy (co też miało miejsce w tej sprawie) prowadzi do wniosku, że postanowienia Procedury WPA dotyczące stosowania sankcji (zastosowanie kar porządkowych przewidzianych prawem pracy wobec osób stosujących mobbing) nie znajdą zastosowania wobec upływu wskazanego terminu 3 miesięcy od dnia popełnienia czynu. W tym przypadku, nawet jeżeli Prokuratura potwierdzi wystąpienie mobbingu, pracodawca nie będzie mógł zastosować Wewnętrznej Procedury Administracyjnej. Zamieszczanie w procedurze postanowień, które nie mogą być zastosowane powoduje, że taka procedura nie jest przejrzysta.

4. Wójt składając wyjaśnienia zwróciła uwagę na treść zapisu § 6 ust. 14 Procedury WPA, który stanowi, że w przypadku niemożliwości przesłuchania osoby, której zarzuca się stosowanie mobbingu, bieg terminu nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu. W tej sprawie pracownik był nieobecny w okresie od 19 stycznia do 23 marca, a zatem termin uległ zawieszeniu bez potrzeby zawiadomienia o tej okoliczności uczestników postępowania. Tymczasem, Komisja poinformowała jednak o przedłużeniu swoich prac jednego z uczestników postępowania. Nierówne traktowanie uczestników postępowania, w tym przypadku zawiadomienie osoby oskarżanej o mobbing o przedłużeniu postępowania w sytuacji, gdy nie jest to wymagane postanowieniami Procedury wprowadza nieprzejrzystość postępowania.
5. Wójt w wyjaśnieniach z dnia 4 maja 2022r. podniosła, że „Komisja z istoty swojej prowadzi postępowanie w sposób niejawnny, bez informowania osób trzecich o przebiegu prac. Ma to na celu ochronę osób zawiadamiających”. Wszystko byłoby właściwe, gdyby nie okoliczność, że informacji w sprawie postępowania domagali się właśnie zawiadamiający o procederze mobbingu, nie zaś osoby trzecie. Również, nikt w postępowaniu antymobbingowym prowadzonym przez Radę Gminy nie domagał się udzielenia informacji osobom trzecim.
6. Z tych samych wyjaśnień wynika, że materiały dotyczące pracy Komisji zostały przekazane adwokatowi w związku z realizacją umowy o zastępstwo procesowe, podczas gdy w tej sprawie do żadnego procesu nie doszło. Pierwotnie toczyło się postępowanie wewnętrzne zleczone przez Wójta, a obecnie postępowanie wywołane skargą złożoną do Rady Gminy. Aktywność prawnika w charakterze zastępcy procesowego jest przedwczesna na tym etapie postępowania.

Podsumowując, wskazanie powyższych nieprawidłowości wystarcza aby stwierdzić, że postępowanie antymobbingowe prowadzone było w sposób nietransparentny.

Wobec powyższego Rada Gminy stwierdziła jak w uchwale.